

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕ - ๓๐/๒๕๔๗

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกของแต่ละสภาให้ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ รวม ๒ คำร้อง คำร้องที่ ๑ ประธานวุฒิสภายืนคำร้องว่า

ได้มีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน ๕๐ คน เข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานวุฒิสภาเพื่อขอให้ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ประธานวุฒิสภาก็ได้รับเรื่อง พร้อมทั้งได้ตรวจสอบลายมือชื่อแล้ว ปรากฏว่า มีผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอความเห็นถูกต้อง จำนวน ๕๐ คน ครบถ้วนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง จึงขอส่งความเห็นดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ โดยสมาชิกวุฒิสภาระบุคคลจำนวนดังกล่าว ยืนคำร้องว่า

ตามที่รัฐบาลได้ดำเนินการให้มีการตราพระราชกำหนดสองฉบับ คือพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ และอยู่ระหว่างรอการพิจารณาอนุมัติของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภานั้น

สมาชิกวุฒิสภาร่วมเข้าชื่อเสนอคำร้องนี้เห็นว่าการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว ไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

๑. การตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ เพราะมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ความปลอดภัยสาธารณะ ถึงขนาดที่จะยกเว้นการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในภาวะปกติ จนไม่ต้องดำเนินกระบวนการการบัญญัติกฎหมาย

ตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในกรณีทั่วไปได้ ซึ่งอาจแยกพิจารณาความไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของพระราชนำหนดแต่ละฉบับได้ดังนี้

๑.๓ การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖

(๑) รัฐบาลได้ให้เหตุผลในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ ว่าเป็นเพื่อการเหตุสำคัญสองประการคือ

ก) เกิดมีภัยคุกคามจากการก่อการร้ายซึ่งเกิดขึ้นในประเทศไทยแล้ว และมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นภายในประเทศอันจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง ประการหนึ่ง และ

ข) คณะกรรมการมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติที่ ๑๓๗ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๑ ขอให้ทุกประเทศร่วมมือดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็นการก่อการร้ายหรือเป็นสมาชิกขององค์กรก่อการร้าย อีกประการหนึ่ง

(๒) เหตุผลที่อ้างไว้ในพระราชกำหนดเป็นเหตุผลที่ยกขึ้นโดยฯ อย่างคลุมเครือ ไม่มีน้ำหนักเพียงพอจะรับฟังได้ว่าเป็นเหตุผลสมควรถึงขนาดที่จะพึงตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาขึ้นให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติได้ เพราะ

ก) การตรากฎหมายอาญาขึ้น ย่อมต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการรักษาความปลอดภัยของประเทศไทยและความปลอดภัยสาธารณะทั้งนั้น ไม่ว่าจะตราเป็นพระราชบัญญัติหรือเป็นพระราชกำหนด แต่การตราเป็นพระราชกำหนดเป็นช่องทางพิเศษที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีได้ในกรณียกเว้น ดังนั้นการจะตราเป็นพระราชกำหนดย่อมต้องอาศัยเหตุพิเศษที่เป็นเหตุร้ายแรงยิ่งกว่าเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ตามธรรมดា และต้องเป็นเหตุร้ายแรงถึงขนาดพอที่จะถือเป็นเหตุยกเว้นไม่ตรากฎหมายตามกระบวนการทางนิติบัญญัติแบบปกติตามรัฐธรรมนูญได้ด้วย แต่เหตุที่ยกขึ้นอ้างในที่นี้คือการก่อการร้ายและมติของสหประชาชาติซึ่งเป็นเหตุที่มีมาเป็นเวลานานแล้ว และรัฐบาลก็ได้แต่งให้ประกาศแก่สาธารณนาตคลอดว่าประเทศไทยได้ตกลอยู่ภายใต้ภัยคุกคามจากการก่อการร้ายแต่ประการใด และการให้ความร่วมมือต่อมติของสหประชาชาติก็อาจทำได้โดยกำหนดเป็นมาตรการพิเศษตามสมควร ไม่จำเป็นต้องกระทำโดยการออกกฎหมายแต่อย่างใด

ข) ผลจากการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ก็เป็นแต่เพียงการขยายฐานความผิดอาญาซึ่งมีโทษสูงสุดถึงขนาดประหารชีวิตเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งฐานความผิด แม้เมื่อพิจารณาอย่างเพินๆ แล้วเราอาจเห็นว่าการตราพระราชกำหนดนี้อาจจะส่งผลในทางป्रามนิให้ผู้จะกระทำความผิดเกรงกลัวจะได้รับโทษ จนด้วยไม่ลงมือกระทำความผิดได้ แต่เมื่อพิจารณา

อย่างถึงที่สุดแล้ว ฐานความผิดและโทษที่มีอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาที่มีอยู่แล้ว ไม่ว่าในลักษณะความผิดว่าด้วยความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ (มาตรา ๑๓ - มาตรา ๑๔) ความผิดต่อสันพันธ์ไม่ตรึงกับต่างประเทศ (มาตรา ๑๓๐ - มาตรา ๑๓๕) หรือความผิดฐานก่อภัยนตรายต่อประชาชนและโครงสร้างพื้นฐานของรัฐ (มาตรา ๒๒๖ - มาตรา ๒๓๑) กฎหมายก็ได้กำหนดฐานความผิด และได้ระบุโทษให้เพียงถึงขนาดที่ยอมส่งผลในทำนองเดียวกันกับผลที่คาดว่าจะเกิดจากพระราชกำหนดอยู่แล้ว นอกจากนี้พระราชกำหนดแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาที่มีกำหนดให้มีมาตรการได้ที่เป็นมาตรการป้องกันที่สูงขึ้นกว่าที่มีอยู่แล้วในประมวลกฎหมายอาญาเดิมเลย

(๓) ยิ่งไปกว่านั้น ลักษณะการกำหนดของคปประจำบัญชีก่อการร้าย ตามพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ นี้เป็นการกำหนดให้บุคคล มีความผิดต่อเมืองได้มีการประทุษร้าย หรือก่อความเสียหายต่อโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะ หรือต่อทรัพย์สิน หรือเศรษฐกิจของประเทศไทยแล้ว และการกระทำดังกล่าวได้กระทำโดยมีเจตนาพิเศษเพื่อชั่วคราว หรือสร้างความหวาดกลัวแก่ประชาชนเท่านั้น หากยังไม่เกิดผลเสียหายขึ้นกฎหมายกำหนดว่าไม่เป็นความผิด ดังนั้นความผิดฐานก่อการร้ายจึงไม่อาจบรรลุวัตถุประสงค์ในการรักษาความปลอดภัยได้เลย

(๔) ในทางกลับกัน การกำหนดความผิดฐานจะก่อการร้าย หรือเตรียมการ หรือสมคบ หรือปักปิดการจะก่อการร้าย สันบสนุนการก่อการร้าย หรือฐานเป็นสมาชิกคณะบุคคล ผู้ก่อการร้าย (มาตรา ๑๓๕/๑ มาตรา ๑๓๕/๒ และมาตรา ๑๓๕/๓ และมาตรา ๑๓๕/๔) กลับขาดความชัดเจนแน่นอน จนอาจทำให้บุคคลจำนวนมากที่มีความเห็นขัดแย้งทางการเมืองกับรัฐบาลหรือทำการเคลื่อนไหว ต่อต้านนโยบายของรัฐบาล หรือรัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศจากภายในประเทศเป็นบุคคล ผู้ต้องหาว่ามีพฤติกรรมเข้าข่ายกระทำการมีความผิดฐานนี้ได้โดยง่าย เพราะเพียงมีเจตนาเรียกร้องก็อาจ ต้องหาว่ามีเจตนาชั่วชั้น และการเป็นผู้ต้องหาฐานจะก่อการร้าย การเตรียมการประท้วงทางการเมือง ก็อาจต้องหาว่าเตรียมการประทุษร้าย หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินหรือเศรษฐกิจของชาติทำให้ ต้องหาว่าเตรียมการ หรือสมคบกันจะก่อการร้ายได้โดยง่าย การที่รัฐบาลมุ่งหมายจะป้องกันการก่อการร้าย ก็จะกลายเป็นการส่งเสริมให้มีการปั้นแต่งกรณีให้เกิดผู้ก่อการร้ายโดยไม่จำเป็น และกลายเป็นความขัดแย้ง ของคนในชาติหรือระหว่างชาติขึ้นได้

๑.๒ การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๑) เหตุผลที่มีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ตามที่ปรากฏในราชกิจจานุเบกษา คือเพื่อกำกับการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ซึ่งเป็นการให้ความร่วมมือปฏิบัติตามมติ

คณะกรรมการมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ซึ่งได้มีมารับแต่เดือนที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๔ (ค.ศ. 2001) เป็นที่เห็นได้ว่าเหตุผลดังกล่าวไม่มีน้ำหนักเพียงพอหรือถึงขนาดที่จะเป็นเหตุให้ต้องยกเว้นการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในการดำเนินการบัญญัติกฎหมายตามกระบวนการปกติ เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะได้ เพราะหากจะดำเนินกระบวนการบัญญัติกฎหมายเรื่องนี้ไปตามวิถีทางปกติตามรัฐธรรมนูญก็ไม่สามารถเห็นประจักษ์ได้ว่าการก่อการร้ายหรือกบฏรายอันเนื่องมาจากการลุกขึ้นทำการปฏิวัติตามข้อเรียกร้องของสหประชาชาติที่มีมาหลายปีแล้วนั้นจะทวีขึ้นในเวลาใด้วย่างไร และการตราพระราชกำหนดนี้จะทำให้ความปลอดภัยจากการก่อการร้ายมีสูงขึ้น หรือการไม่ตราพระราชกำหนดนี้จะทำให้ความปลอดภัยของประเทศและประชาชนลดลงแต่อย่างใด

(๒) แต่การที่กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นความผิดฐานเพิ่มขึ้นเป็นฐานที่ (๙) นั้นย่อมมีผลให้ความผิดฐานดังกล่าวหมายรวมไปถึงความผิดฐานจะก่อการร้าย เตรียมการสมคบ หรือปิดการจะก่อการร้าย สนับสนุนการก่อการร้าย หรือฐานเป็นสมาชิกคณะบุคคลผู้ก่อการร้าย (มาตรา ๑๓๕/๒ มาตรา ๑๓๕/๓ และมาตรา ๑๓๕/๔ ตามประมวลกฎหมายอาญาที่แก้ไขใหม่) ซึ่งกินความกว้างขวางอย่างยิ่ง และขาดความชัดเจนอย่างยิ่ง จนอาจจะเกิดผลร้ายขึ้นได้หากเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายลุกแกร่งนำจกล่าวหาบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากรัฐบาลหรือประท้วงโดยไม่ได้แต่งตั้งรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศว่ากระทำการซุ่มโจมตีและนำเข้าไว้จะทำการประทุยร้ายหรือก่อความเสียหาย ในลักษณะเป็นการก่อการร้ายเป็นเหตุให้มีการปรับใช้มาตราการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ แก่ผู้ลักลอบล่าหาจนเกิดเป็นเหตุลิด落ต้อนสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยไม่สมควรได้

๒. การตราพระราชกำหนดที่กำหนดความผิดมีโทษทางอาญาถึงประหารชีวิต และการจำกัดสิทธิเสรีภาพทางทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลถึงขนาดให้รัฐมีอำนาจแทรกแซงได้อย่างเต็มที่นั้นเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพที่สำคัญอย่างยิ่ง จนกล่าวได้ว่าไม่มีสิทธิเสรีภาพใดจะสำคัญยิ่งไปกว่าชีวิต ทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล อันเป็นแกนกลางของสิทธิเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้นอำนาจในการจำกัดสิทธิเสรีภาพดังกล่าวจึงต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และได้รับการกลั่นกรองอย่างดี เพราะจะกระทบถึงโครงสร้างแห่งการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยรวม และย่อมเกี่ยวพันกับความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะอย่างใกล้ชิด เพราะการรักษาความปลอดภัยของประเทศและของสาธารณะนั้น ถึงที่สุดก็ย่อมรวมศูนย์อยู่ที่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในชีวิต ทรัพย์สิน และความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชนนั้นเอง

ดังนั้น การจะจำกัดสิทธิเสรีภาพสำคัญของประชาชนจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมและเห็นชอบจากผู้แทนของประชาชน อันได้แก่ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามหลักการแบ่งแยกอำนาจอันเป็นหัวใจของระบบประชาธิปไตยแล้วเท่านั้น และด้วยเหตุนี้การจะยกเว้นการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในเรื่องเหล่านี้ตามความมุ่งหมายของมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์อันสำคัญในการรักษาความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของสาธารณอย่างถึงขนาดมีนาทีหนักฟังได้จริง ๆ “ไม่ใช่ประโยชน์ใด ๆ ตามธรรมชาติหรือประโยชน์ที่แล้วแต่ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องจะอ้างขึ้นอย่างลอย ๆ ” ได้ และประโยชน์สำคัญอันเป็นเหตุยกเว้นการบังคับใช้รัฐธรรมนูญตามปกติที่ว่านี้จะต้องได้รับการตรวจสอบกลั่นกรองและทบทวนอย่างรอบคอบ

๓. การตราพระราชกำหนดสองฉบับดังกล่าวไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง เพราะการที่รัฐบาลดำเนินการให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัตินี้ มิได้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เนื่องจากพบว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๖ ปรากฏตามเอกสารสรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรีที่แสดงโดยโฆษณาประจำสำนักนายกรัฐมนตรีว่าคณะรัฐมนตรีเห็นควรให้ “ยกเว้นร่างพระราชบัญญัติเพื่อรักษาไว้ซึ่งการเสนอร่างกฎหมายของไทยที่ดำเนินการโดยกระบวนการนิติบัญญัติอันจะทำให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ” ดังนั้นการที่นายกรัฐมนตรีทราบบังคับทูลเกล้าฯ เสนอร่างกฎหมายทั้งสองฉบับในรูปของพระราชกำหนดเพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย จึงไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่แสดงต่อสาธารณะ และขัดต่อเงื่อนไขแห่งการตราพระราชกำหนดอย่างชัดแจ้ง

โดยที่การตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นกรณีที่รัฐบาลอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตรากฎหมายเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งตามมาตรา ๓ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทยผ่านทางคณะรัฐมนตรี ดังนั้นการที่นายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชกำหนดเขียนทูลเกล้าฯ ถวายให้ทรงลงพระปรมาภิไธย และการที่นายกรัฐมนตรีได้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับนี้จึงต้องอาศัยมติของคณะรัฐมนตรีจึงจะชอบด้วยมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ หากการดำเนินการดังกล่าวมิได้เป็นไปโดยมติของคณะรัฐมนตรี การตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับนี้ย่อมไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ

ด้วยเหตุนี้จึงเสนอความเห็นต่อท่านประธานวุฒิสภาว่าการตราพระราชกำหนดดังกล่าวข้างต้น มิได้เป็นไปตามมาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญ และขอให้ประธานวุฒิสภาได้ส่งความเห็นนี้ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

คำร้องที่ ๒ ประชานสภាផ្សេងទេរាយភ្លើនការចំណាំ

ข้อ ๑ ด้วยสมาชิกสภាផ្សេងទេរាយភ្លើន จำนวน ๑๐๓ คน ได้เข้าชื่อกันเสนอความเห็นต่อประชานสภាផ្សេងទេរាយភ្លើនเพื่อขอให้ส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งยังไม่ได้รับอนุมัติจากสภាផ្សេងទេរាយភ្លើន ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๒ ในฐานะประชานสภាផ្សេងទេរាយភ្លើន ได้ตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เสนอความเห็นแล้ว เห็นว่าได้มีสมาชิกสภាផ្សេងទេរាយភ្លើនร่วมลงชื่อในความเห็นดังกล่าวไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภាផ្សេងទេរាយភ្លើน ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง แล้ว ประชานสภាផ្សេងទេរាយភ្លើนจึงต้องส่งความเห็นดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง ตามความเห็นที่สมาชิกสภាផ្សេងទេរាយភ្លើนเข้าชื่อกัน เสนอหรือไม่

โดยสมาชิกสภាផ្សេងទេរាយភ្លើนจำนวนดังกล่าวยื่นคำร้องว่า

ตามที่ได้มีประกาศพระราชกำหนดสองฉบับในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ คือ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยพระราชกำหนดฉบับแรก มีสาระสำคัญ คือ การเพิ่มลักษณะ ๑/๑ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา ๑๓๕/๑ ถึง มาตรา ๑๓๕/๔ ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญา ส่วนพระราชกำหนดฉบับที่สอง เป็นการเพิ่มความผิดมูลฐานในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยเพิ่ม (๔) ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญา ให้เป็นความผิดมูลฐาน ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย ซึ่งคณะกรรมการต้องได้ให้เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดทั้งสองฉบับว่า เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเร่งด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ

ข้าพเจ้าซึ่งเป็นสมาชิกสภាផ្សេងទេរាយភ្លើน ผู้ร่วมเข้าชื่อเสนอคำร้องนี้ มีความเห็นว่าการตราพระราชกำหนดของคณะกรรมการต้องดังกล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นการใช้อำนาจที่ผิดไปจากเจตนาตามที่ของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและประเพณีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว จึงขัดและแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ “ไม่เป็นไปตาม มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ โดยมีเหตุผลดังนี้

๑. ตามหลักการปกครองในระบบทุนประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ซึ่งอำนาจรัฐเป็นของปวงชน และพระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภา อำนาบริหารทางรัฐบาล และอำนาจตุลาการทางศาลดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ นั้น ต้องถือว่าองค์กรที่มีความชอบธรรม สูงที่สุดในการแสดงออกซึ่งอำนาจนิติบัญญัติได้แก่รัฐสภา ซึ่งมีที่มาจากการของราชนักผู้เป็นเจ้าของ อำนาจรัฐโดยตรง ด้วยเหตุนี้การตัดสินใจตราชฎหมาย จึงเป็นอำนาจหน้าที่และการกิจขันพื้นฐานของ รัฐสภา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่รัฐต้องการบัญญัติให้การกระทำได้เป็นความผิดอาญา ซึ่งเป็น มาตรการที่รุนแรงที่สุดที่รัฐจะใช้บังคับกับบุคคลเจกชณ หลักการที่กล่าวมา ย่อมมีความสำคัญขึ้นเป็นทวีคูณ รัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรฝ่ายบริหาร ย่อมไม่มีอำนาจโดยตนเองในการตราชฎหมายขึ้นใช้บังคับเว้นแต่ จะได้รับมอบอำนาจจากรัฐสภาหรือเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะ ซึ่งได้แก่กรณีที่ รัฐธรรมนูญให้อำนาจพระมหากษัตริย์ในการตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับเป็นกฎหมายดังที่ปรากฏ ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๒๐ อำนาจของรัฐบาลในการดำเนินการตราพระราชกำหนดให้มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย จึงมีลักษณะเป็นข้อยกเว้นเพื่อไม่ให้องค์กรฝ่ายบริหารดำเนินการ ตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับ โดยไม่เคราพหลักการที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญจึงให้อำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญในการวินิจฉัยว่า การตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕

๒. รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะ รักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือป้องปดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราช บัญญัติกดได้”

บทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดเงื่อนไขในการตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับว่าจะกระทำได้ ก็เฉพาะแต่เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ คือ

- เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย
- เพื่อรักษาความปลอดภัยสาธารณะ
- เพื่อรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
- เพื่อป้องปดภัยพิบัติสาธารณะ

ทั้งนี้โดยคณะกรรมการตุรี ซึ่งเป็นองค์กรผู้ดู管ยกำแน่น้ำแก่พระมหากษัตริย์ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว แต่การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินฯ ขึ้นใช้บังคับนั้น คณะกรรมการตุรีได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวดังที่กล่าวมา ในส่วนของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา นั้น คณะกรรมการตุรีได้ให้เหตุผลดังปรากฏท้ายพระราชกำหนดดังกล่าวว่า เนื่องจากปัจจุบันปรากฏว่ามีภัยคุกคามจากการก่อการร้าย โดยการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นในประเทศใกล้เคียง และมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในประเทศอันจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศอย่างร้ายแรง ประกอบกับการกระทำดังกล่าวมีลักษณะเป็นการร่วมมือกระทำการพิศระหว่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการตุรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้มีมติที่ ๑๗๓ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ค.ศ. ๒๐๐๑ ขอให้ทุกประเทศร่วมมือดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย โดยเหตุที่การก่อการร้ายเป็นการกระทำที่เป็นภัยร้ายแรง ต้องแก้ไขปัญหาให้ยุติโดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ และความปลอดภัยสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา สำหรับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น คณะกรรมการตุรีได้ให้เหตุผลดังปรากฏท้ายพระราชกำหนดดังกล่าวว่า โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา กำหนดความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย และเนื่องจากการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายเป็นการกระทำต่อความมั่นคงของประเทศ สมควรกำหนดให้ความผิดฐานการก่อการร้ายเป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ เพื่อนำมาตรการตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้ควบคู่กัน ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายอาญาเป็นไปอย่างได้ผล โดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

มีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า คำว่า “รักษาความปลอดภัยของประเทศไทยและความปลอดภัยสาธารณะ” ดังที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง อันเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบและเป็นเหตุที่คณะกรรมการตุรียกขึ้นกล่าวอ้างในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวทั้งนั้น มีความหมายอย่างไร เมื่อเริ่มต้นจากหลักการพื้นฐานดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า การที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจคณะกรรมการตุรีในการถวายคำแนะนำให้พระมหากษัตริย์ตราพระราชกำหนดเพื่อใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัตินั้น ย่อมจะต้องเป็นกรณีที่เกิดภาวะวิกฤติขึ้นในบ้านเมือง หรือภัยันตรายที่จะเกิดแก่บ้านเมืองนั้น ปรากฏชัดเจนอยู่เบื้องหน้า จนคณะกรรมการตุรีซึ่งเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่

บริหารราชการแผ่นดิน ไม่อาจรอให้มีการตรากฎหมายโดยกระบวนการนิติบัญญัติปกติ เพื่อแก้ปัญหา หรือระงับภัยนตรายดังกล่าวได้ ความ “วิกฤติ” ของปัญหาจึงเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการใช้อำนาจตราพระราชกำหนด หากเป็นกรณีที่จะต้องตราพระราชกำหนด เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ ดังที่คณะรัฐมนตรีกล่าวอ้าง ย่อมจะต้องเป็นกรณีที่เป็นภัยนตรายต่อความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยสาธารณะได้เกิดขึ้นแล้ว ไม่ใช่เป็นกรณีที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นดังที่คณะรัฐมนตรีได้อ้างไว้ในเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติ กรณีนี้เป็นกรณีที่มีนัยสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากระบบกฎหมายยอมรับข้ออ้างดังกล่าวแล้ว อำนาจของรัฐสภาในการตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับก็เป็นอันหมายความหมายลงในทันที โดยเหตุที่เงื่อนไขในทางข้อเท็จจริง ในการตราพระราชกำหนด ทั้งสองฉบับไม่มีอยู่ การที่คณะรัฐมนตรีดำเนินการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับขึ้นใช้บังคับดังกล่าว จึงไม่ใช่เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ ตามความหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง

๓. โดยเหตุที่อำนาจในการตราพระราชกำหนด เป็นอำนาจตรากฎหมายในลักษณะที่เป็นข้อยกเว้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ ซึ่งในกรณีที่เป็นปัญหานี้ คือ การรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยของสาธารณะในการตราพระราชกำหนดคณะรัฐมนตรี จะต้องกำหนดมาตรการหรือวิธีการที่เห็นประจักษ์ชัดว่า จะนำไปสู่ผลตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ได้ มิฉะนั้นแล้วย่อมต้องถือว่า คณะรัฐมนตรีตราพระราชกำหนดขึ้นเองโดยอำเภอใจได้รับใช้ตั้งแต่ประสงค์ที่ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มีปัญหาต้องพิเคราะห์ว่ากรณีดังกล่าวคณะรัฐมนตรีได้ตราพระราชกำหนดขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งร่วมเข้าชื่อเสนอคำร้องได้พิเคราะห์พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวโดยละเอียดแล้ว เห็นว่าหากมีอันตรายต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ ดังที่คณะรัฐมนตรีกล่าวอ้างจริง คณะรัฐมนตรีก็ไม่ได้กำหนดมาตรการหรือวิธีการใดในการที่จะจัดภัยนตรายดังกล่าวให้หมดลื้นลงไปได้ เพราะพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา กำหนดฐานความผิดอาญาขึ้นมาใหม่ ในขณะที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพียงแต่เพิ่มความผิดฐานก่อการร้าย เป็นความผิดมูลฐานเท่านั้น การสร้างฐานความผิดอาญาขึ้นมาใหม่ก็ได้ การเพิ่มความผิดฐานก่อการร้าย เป็นความผิดมูลฐานในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ได้ เป็นวิธีการที่ไม่อาจทำให้วัตถุประสงค์ที่คณะรัฐมนตรีต้องการ อันเป็นวัตถุประสงค์ที่เป็นเงื่อนไขแห่งการตราพระราชกำหนดตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง คือการรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะบรรลุได้ เพราะไทยอาญาตลอดจนความผิด

มูลฐานในกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น มีลักษณะเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดเท่านั้น ไม่ใช่วิธีการหรือมาตรการในการป้องปัดภัยสาธารณะ รักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะได้ แม้หากคณะกรรมการจะอ้างว่าการเตรียมการกระทำความผิดก็เป็นความผิดอาญาเช่นกัน การอ้างดังกล่าวก็ย่อมขัดกับเงื่อนไขเชิงวัตถุประสงค์ที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ เท่ากับคณะกรรมการต้องรับว่ายังไม่มีอันตรายเกิดขึ้นจริง ดังนั้นคณะกรรมการจึงยังไม่สามารถใช้อำนาจถวายคำแนะนำให้พระมหากษัตริย์ตราพระราชกำหนดขึ้นใช้บังคับได้ ด้วยเหตุนี้การตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับของคณะกรรมการต้องจึงไม่ได้เป็นไปตามเงื่อนไขในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาทุกครั้งที่กระทำการนัดดีต ล้วนแล้วแต่กระทำในรูปของพระราชบัญญัติทั้งสิ้น มีเพียง ๒ ครั้งเท่านั้นที่การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา กระทำโดยคณะกรรมการปฏิริบุญ ไม่เคยมีครั้งใดที่คณะกรรมการต้อง ใช้อำนาจตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเลย ทั้งนี้ เพราะการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา กำหนดฐานความผิดขึ้นใหม่นั้น ไม่ใช่เป็นการกระทำการตามเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับก่อนๆ ที่มีข้อความทำองเดียวกัน และจะไม่นำไปสู่การขัดอันตรายต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยของสาธารณะนั่นเอง

อนึ่ง การกำหนดความผิดมีโทษสำหรับบุคคลที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการบุคคล ซึ่งมีมติหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมั่นคงแห่งสหประชาชาติ กำหนดให้เป็นคณะกรรมการที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย และรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าว ยิ่งเป็นการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน ถึงการปฏิเสธอำนาจขององค์กรตัวแทนประชาชน คือ องค์กรนิติบัญญัติโดยสิ้นเชิง หมิ่นเหม่ต่อการสูญเสียสถานภาพแห่งความเป็นอิสระแห่งรัฐ ซึ่งก็มิใช่เจตนาณลักษณะของรัฐธรรมนูญ เช่นเดียวกัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎรร่วมเข้าชื่อเสนอคำร้อง จึงมีความเห็นว่า การตราพระราชกำหนดของคณะกรรมการต้องทั้งสองฉบับดังกล่าวมาเป็นการใช้อำนาจที่ผิดไปจากเจตนาณลักษณะของบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พระราชกำหนดทั้งสองฉบับ จึงไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาแล้วเห็นว่าคำร้องทั้งสองคำร้องซึ่งยื่นโดยประธานสภาพผู้แทนราษฎร และประธานวุฒิสภาต่างขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ ในประเด็นเดียวกันว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนด

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่ จึงให้รวมคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกันเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยไปในคราวเดียวกัน

นายมารุต บุนนาค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรระบบบัญชีรายชื่อพระครูประชาธิปัตย์ยืนคำชี้แจงว่า ข้าพเจ้าซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้เสนอความเห็น ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่งหรือไม่ ขอแสดงความเห็นเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายต้องเป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ ตามหลักปรัชญาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น นาาารายประเทศได้แบ่งอำนาจออกเป็น ๓ อำนาจ คือ อำนาจนิติบัญญัติ ได้แก่ ฝ่ายรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการออกกฎหมาย อำนาจบริหาร ได้แก่ ฝ่ายรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน และอำนาจตุลาการ ได้แก่ ศาล มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาดีต่างๆ เหตุผลที่แบ่งอำนาจออกเป็น ๓ ส่วน ก็เพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการใช้อำนาจออกกฎหมาย อันจะเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และรัฐบาลที่ดีที่สุดนั้นจะต้องเป็นรัฐบาลที่อยู่ภายใต้หลักการปกครองที่อำนาจออกเป็น ๓ อำนาจใช้องค์กรแยกต่างหากจากกัน หากบุคคลเดียว หรือองค์กรเดียวรวมอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารไว้ด้วยกันแล้ว การปกครองนั้นก็จะเป็นไปในรูปของเผด็จการ มิใช่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยและเสรีภาพของประชาชนก็จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากอำนาจเป็นสิ่งเดียวติดกันไม่สามารถใช้อำนาจนั้นโดยมิชอบได้ ฉะนั้น ทฤษฎีการแบ่งแยกอำนาจออกเป็นส่วนให้แต่ละองค์กรใช้จังต้องนำมาเป็นหลักในการปกครองประเทศและต้องถือปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด สิ่งนี้เป็นเจตนาณั้นแห่งกฎหมายในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่แต่ละองค์กรจะต้องให้ความเคารพ ไม่ก้าวถ่ายการใช้อำนาจของกันและกัน การที่รัฐบาลออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงเป็นการก้าวถ่ายอำนาจนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารจะออกพระราชกำหนดได้ก็เฉพาะกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นเรียบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะเท่านั้น

๒. การตราพระราชกำหนดออกใช้บังคับต้องเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยของสาธารณะเท่านั้น ดังได้กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ ว่าการออกกฎหมายใช้บังคับ เป็นเรื่องของฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภาเท่านั้น แม้ว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง จะให้อำนาจคณะกรรมการรัฐมนตรีออกพระราชกำหนด เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะได้ก็ตาม แต่ก็เป็นข้อยกเว้นของหลักทั่วไปเท่านั้น และเป็นการให้อำนาจที่มีเงื่อนไข กล่าวคือ คณะกรรมการรัฐมนตรีจะออกพระราชกำหนดได้ต้องเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะเท่านั้น แต่ปรากฏว่าโดยเหตุผลและข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการรัฐมนตรีอ้างในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกมาใช้บังคับนั้นได้อ้างถึงภัยคุกคามจากการก่อการร้าย และการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย เหตุการณ์ก่อการร้ายมีความรุนแรงยิ่งขึ้น และมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นภายในประเทศ รัฐบาลไทยต้องให้ความร่วมมือกับองค์การสหประชาติในการป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็นการก่อการร้าย รวมตลอดถึงการสนับสนุนทางทรัพย์สินหรือกรณีอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์จะนำไปใช้ดำเนินการก่อการร้าย ว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงต้องตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวออกมาใช้บังคับ เหตุผลของรัฐบาลเช่นนี้หากจะพิเคราะห์ ถึงเรื่องราวและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ของการก่อการร้าย อย่างไม่มีอดีตใด ๆ แล้ว ก็จะพบความจริงว่า สิ่งที่คณะกรรมการรัฐมนตรียกขึ้นมาอ้างเป็นหลักการและเหตุผลในการตราพระราชกำหนดดังกล่าวนั้นยังห่างไกลต่อสถานการณ์ที่ว่าไม่มีความปลอดภัยของประเทศ ไม่มีความปลอดภัยต่อสาธารณะและยังห่างไกลต่อสถานการณ์ที่เรียกว่า “ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ” อย่างสิ้นเชิงโดยเฉพาะเหตุก่อการร้ายได้เกิดขึ้นมาแต่อดีตเป็นเวลานานมากแล้วและเกิดอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายเพียงแต่ว่าเหตุการณ์ครั้งร้ายแรงเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕ นั้น ได้กระทบผลประโยชน์และสร้างความเสียหายให้กับประเทศไทยสหัสข้อเมริคามากที่สุดจนกระทั้งองค์การสหประชาติต้องมีมติให้สามารถขององค์การสหประชาติต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาการก่อการร้ายจึงทำให้เกิดการตื่นตัว แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าการก่อการร้ายได้เกิดขึ้นนานแล้ว นิใช้พึงเกิดขึ้นใหม่เป็นกรณีฉุกเฉินและประเทศไม่มีความปลอดภัยหรือไม่มีความปลอดภัยสาธารณะก็หาไม่ ความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะก็ยังคงมีอยู่ตามปกติ เช่นในอดีต

ที่ผ่านมา ซึ่งเรื่องนี้ แม้แต่ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรียังได้ให้สัมภาษณ์สื่อหนังสือพิมพ์ ก่อนที่จะได้ตราชาราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชนำกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกใช้บังคับว่า “แม้จะเกิดเหตุระเบิดในอินโดนีเซีย แต่ประเทศไทยไม่ได้เป็นเป้าหมายของการร้าย รัฐบาลไทยดูแลเต็มที่จึงไม่ต้องห่วง สื่อมวลชนไม่ควรตกใจ ไม่ต้องถกถ่องถึงเรื่องพวกนี้ จนทำให้เกิดความหวาดระแวงเนื่องจากงานในเอกสารจะมีผู้เข้าร่วมจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักธุรกิจทั้งหลาย ส่วนผู้นำทุกประเทศก็ได้ยืนยันแล้วว่าจะมา หากถามเรื่องก่อการร้ายมากๆ จะกล่าวเป็นเรื่องไม่สร้างสรรค์” กรณีเช่นนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่าแม้แต่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลก็มีความเห็นชัดเจนว่า กัยคุกความจากการก่อการร้ายยังอยู่ห่างไกลจากประเทศไทย ประเทศไทยยังมีความปลอดภัยอยู่ เช่นเดิม สาธารณรัฐยังปลอดภัยอยู่ นอกจากนี้การแก้ไขปัญหารือการก่อการร้ายรัฐบาลยังมีกฎหมายฉบับอื่น เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ และยังไม่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน อันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะแต่อย่างใด อนึ่ง คำว่า “ฉุกเฉิน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งคณะกรรมการตีความว่า “ได้พิจารณาลงมติเห็นชอบ และ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้ลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ประกาศใช้นั้น ได้ให้ความหมายคำว่า “ฉุกเฉิน” ว่าเป็นไปโดยปัจจุบันทันด่วนและจะต้องรีบแก้ไข โดยฉบับพลัน เช่น เหตุฉุกเฉินที่อาจเป็นภัยต่อกำลังหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร เช่น ภาวะฉุกเฉิน และสถานการณ์ฉุกเฉิน จากคำจำกัดความตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ฉุกเฉินนั้นต้องเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน แต่สถานการณ์ก่อการร้ายที่รัฐบาล นำมาเป็นเหตุผลในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และ พระราชนำกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกใช้บังคับนั้น ยังไม่ได้เกิดขึ้นและโดยสถานการณ์ก็ยังไม่ถึงขนาดที่จะเรียกได้ว่าเป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัย สาธารณะได้ การที่คณะกรรมการตีตราพระราชกำหนดออกมาใช้บังคับจึงไม่ได้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนด ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง แต่อย่างใด การป้องกัน และปราบปรามการก่อการร้ายเป็นเพียงเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญ เป็นเรื่องเร่งด่วน (แต่ไม่ใช่เป็นกรณีฉุกเฉิน) ที่หากรัฐบาลเห็นว่าจำเป็นจะต้องตระหนักภัยสามารถ กระทำได้ในรูปพระราชบัญญัติ และรัฐบาลก็สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว เพราะห่วงเวลาที่รัฐบาล ออกพระราชกำหนดนั้นก็อยู่ในระหว่างเปิดสมัยประชุมของรัฐสภาอยู่แล้ว และรัฐบาลก็มีเสียงข้างมาก และเด็ดขาดในสภาพแหนกรายภูมิแล้ว

อนึ่ง คำว่า “ฉุกเฉิน” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งคณะกรรมการตีความว่า “ได้พิจารณาลงมติเห็นชอบ และ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้ลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ประกาศใช้นั้น ได้ให้ความหมายคำว่า “ฉุกเฉิน” ว่าเป็นไปโดยปัจจุบันทันด่วนและจะต้องรีบแก้ไข โดยฉบับพลัน เช่น เหตุฉุกเฉินที่อาจเป็นภัยต่อกำลังหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร เช่น ภาวะฉุกเฉิน และสถานการณ์ฉุกเฉิน จากคำจำกัดความตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ฉุกเฉินนั้นต้องเกิดขึ้นโดยปัจจุบันทันด่วน แต่สถานการณ์ก่อการร้ายที่รัฐบาล นำมาเป็นเหตุผลในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และ พระราชนำกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกใช้บังคับนั้น ยังไม่ได้เกิดขึ้นและโดยสถานการณ์ก็ยังไม่ถึงขนาดที่จะเรียกได้ว่าเป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัย สาธารณะได้ การที่คณะกรรมการตีตราพระราชกำหนดออกมาใช้บังคับจึงไม่ได้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่กำหนด ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง แต่อย่างใด การป้องกัน และปราบปรามการก่อการร้ายเป็นเพียงเรื่องหนึ่งที่รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจและให้ความสำคัญ เป็นเรื่องเร่งด่วน (แต่ไม่ใช่เป็นกรณีฉุกเฉิน) ที่หากรัฐบาลเห็นว่าจำเป็นจะต้องตระหนักภัยสามารถ กระทำได้ในรูปพระราชบัญญัติ และรัฐบาลก็สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็ว เพราะห่วงเวลาที่รัฐบาล ออกพระราชกำหนดนั้นก็อยู่ในระหว่างเปิดสมัยประชุมของรัฐสภาอยู่แล้ว และรัฐบาลก็มีเสียงข้างมาก และเด็ดขาดในสภาพแหนกรายภูมิแล้ว

กรณีรัฐบาลใช้อำน้ำจดตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ถ้าหากรัฐธรรมนูญ จะตีความอย่างเคร่งครัดในการทำหน้าที่วินิจฉัยว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ ใช้บังคับเฉพาะ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่งเท่านั้น โดยไม่รวมถึงมาตรา ๒๑๙ วรรคสองด้วย ก็จะทำให้การใช้สิทธิของ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๕ ก็จะเกิดขึ้นไม่ได้เลย และการใช้ อำน้ำจดของรัฐบาลตรวจร่างกฎหมายดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ ด้วย และอำน้ำจดของศาล รัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็จะเป็นหมัน อำน้ำจดของรัฐบาลก็จะล้นฟ้าล้นแผ่นดินปราศจากการตรวจสอบ ไม่มีการถ่วงดุลในการใช้อำน้ำจด ผู้ร้องจึงยืนยันว่าการออกพระราชกำหนดต้องมีเหตุผลของมาตรา ๒๑๙ ทั้งวรรคหนึ่งและวรรคสองประกอบกัน

๓. กฤษหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้ก่อนที่จะรักษาความปลอดภัย ของประเทศได้ เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ทำให้การก่อการร้ายมิใช่กรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็น รีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ ก็คือ ประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งยังสามารถใช้บังคับกับปฏิบัติการก่อการร้ายได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๐ - มาตรา ๑๓๕ ที่ว่าด้วยความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับ ต่างประเทศ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๐๕ - มาตรา ๒๑๖ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับความสงบสุข ของประชาชน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๗ - มาตรา ๒๓๕ ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับ การก่อให้เกิดภัยนตรายต่อประชาชน

ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

มาตรา ๑๓๐ “ผู้ใดทำร้ายร่างกายหรือประทุยร้ายต่อเสือภาพของราชบัลลังก์ ราชินี ราชสามี ราชทายาทหรือประมุขแห่งรัฐต่างประเทศซึ่งมีสัมพันธไมตรี ต้องระวังไทยจำกัดตั้งแต่นั้นเป็นปี ถึงสิบห้าปี ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นว่านั้น ต้องระวังไทยเช่นเดียวกัน”

มาตรา ๑๓๒ “ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าบุคคลหนึ่งบุคคลใดดังระบุไว้ในมาตรา ๑๓๐ หรือ มาตรา ๑๓๓ ต้องระวังไทยประหารชีวิตหรือจำกัดตลอดชีวิต” ความผิดต่อสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศนี้ แม้เป็นเพียงพยายามฆ่าก็มิไทยหนักถึงประหารชีวิตหรือจำกัดตลอดชีวิต

ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน

มาตรา ๒๐๕ “ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดชีวิตดำเนินการ และมีความมุ่งหมาย เพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นกระทำความผิดฐานเป็นอัจฉริยะ ต้องระวังไทยจำกัดไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นสี่พันบาท ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า ผู้จัดการหรือผู้มีตำแหน่งหน้าที่

ในขณะนั้น ผู้นั้นต้องระวังไทยจำกัดไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท” ความพิดตามลักษณะ ๕ ว่าด้วยความสงบสุขของประชาชนนี้แม้มเพียงตรรกะเรียนการเพื่อกระทำการพิเศษ ก็มีความพิดถึงขั้นพยายามกระทำการพิเศษแล้ว เป็นต้น

ความพิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยันตรายต่อประชาชน ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑๗ - มาตรา ๒๓๕ ก็ได้ครอบคลุมถึงลักษณะการกระทำการพิเศษทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนเพลิง ทำให้เกิดการระเบิดแก่ทรัพย์สินของเอกชน สาธารณสถาน สาธารณสมบัติของแผ่นดิน โรงพยาบาล สถานที่ประชุม สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ซึ่งการวางแผนเพลิงเผาทรัพย์ประเภทต่างๆ ดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๘ ก็ล้วนแต่มีโทษสถานหนักคือ ต้องระวังไทยประหารชีวิต จำกัดตลอดชีวิต หรือจำกัดตั้งแต่ ๕ ปีถึง ๒๐ ปี ส่วนความพิดการทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่น ตามมาตรา ๒๒๑ ก็ระวังไทยจำกัดไม่เกิน ๗ ปี ซึ่งสาระสำคัญของบทมาตรานี้แม้มเป็นเพียงทำให้เกิดระเบิด ที่น่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่นเท่านั้นก็มีความพิดและรับโทษแล้ว

อนึ่ง หากการวางแผนเพลิงเผาทรัพย์ตามมาตรา ๒๑๙ หรือการทำให้เกิดระเบิดจนน่าจะเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์ของผู้อื่นตามมาตรา ๒๒๑ นั้น หากเป็นเหตุให้บุคคลอื่นลึกลับทำความตายด้วยแล้ว ต้องระวังไทยประหารชีวิต หรือจำกัดตลอดชีวิต ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวังไทยประหารชีวิต จำกัดตลอดชีวิต หรือจำกัดตั้งแต่ ๑๐ ปี ถึง ๒๐ ปี

จากข้อเท็จจริงที่ผ่านมาเมื่อเร็วๆ นี้ก็ปรากฏชัดแล้วว่ารัฐบาลก็ได้จับกุมคนไทยจำนวนหนึ่งที่รัฐบาลตั้งข้อกล่าวหาว่าเป็นสมาชิกกลุ่มเจไอ มีส่วนพัวพันกับกลุ่มก่อการร้ายอันเป็นการแสดงให้เห็นว่า กฎหมายอาญาที่บังคับใช้อยู่ เพียงพอต่อการรักษาความมั่นคงของประเทศไว้ได้ นอกจากนี้ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาเป็นบรรทัดฐานไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ว่าการก่อการร้ายเท่ากับการกระทำการพิเศษ อันเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่นั้น มีความสมบูรณ์เพียงพอที่รัฐบาลจะนำมาใช้ เป็นมาตรการกับการกระทำการพิเศษ การก่อการร้ายเพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยของสาธารณะ ได้โดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องตราพระราชกำหนดดังกล่าวออกมาใช้โดยอ้างเหตุฉุกเฉินเพื่อ ความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ และแม่หากรัฐบาลเห็นว่าประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่สมบูรณ์เป็นที่พอใจของรัฐบาล รัฐบาลก็สามารถเสนอออกกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติต่อรัฐสภา ซึ่งเป็น ผู้ที่มีอำนาจในการออกกฎหมายได้ตามวิถีทางของระบบประชาธิปไตย

๔. การให้ความรับรองมติหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาติ เป็นการทำสัญญากับองค์กรระหว่างประเทศ สืบเนื่องมาจากเนื้อหาสาระของพระราชกำหนดแก่ในเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔ ที่ให้เพิ่มเติมความเป็นลักษณะ ๑/๑ ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย มาตรา ๑๓๕/๔ ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งตามมาตรา ๑๓๕/๔ บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีติดของหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้าย และรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความรับรองมติหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว ผู้นั้นต้องระวังไทยจำกัดไม่เกินเจ็ดปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท” ซึ่งตามบทบัญญัติตามตราดังกล่าวข้างต้นนั้น รัฐบาลได้นำมติดของหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาติ ที่รัฐบาลได้ประกาศให้การรับรองไปแล้วมาบัญญัติไว้เป็นกฎหมายภายใน และมติดังกล่าว มีลักษณะเป็นการร่วมมือระหว่างประเทศ และรัฐบาลไทยซึ่งมีพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้ให้การรับรองมติหรือประกาศของคณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาติอย่างเป็นทางการ (เมื่อหนังสือ) จึงถือเป็นการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ นิติบัญญัติของหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาตินี้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศ ฉะนั้นตามข้อเท็จจริงนี้ จึงถือว่ารัฐบาลไทยได้ทำสัญญากับองค์กรระหว่างประเทศตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งมีผลผูกพันทำให้รัฐบาลจะต้องนำออกเป็นกฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามสัญญานั้น และรัฐบาลก็จะต้องเสนอเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น ทั้งนี้การทำสัญญาหรือให้ความรับรองมติหรือประกาศภายใต้คณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาตินั้น รัฐบาลจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาเสียงก่อน และจึงเสนอออกกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติในภายหลัง ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ฉะนั้นการตราพระราชกำหนดแก่ในเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก่ในเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ของรัฐบาลออกมายังบังคับ จึงเป็นการขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ ด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าว สมาชิกสภาพผู้แทนรายภูร่วมเข้าชื่อเสนอคำร้อง มีความเห็นว่าการตราพระราชกำหนดของคณะกรรมการมีนั้นคงแห่งสหประชาชาติทั้งสองฉบับ คือ พระราชกำหนดแก่ในเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก่ในเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น เป็นการขัดต่อเจตนาณั้นของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในเรื่องของการแบ่งแยกอำนาจ เป็นการขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง เพรียสถานการณ์ของประเทศไทยได้ตกอยู่ในภาวะฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษา

ความปลดภัยของประเทศไทยและความปลดภัยสาธารณะ เพราะประมาณวากฎหมายอาญาที่ใช้บังคับอยู่ก็สามารถนำมาใช้กับลักษณะความผิดฐานก่อการร้าย เพื่อรักษาความปลอดภัยของประเทศไทยและความปลอดภัยสาธารณะได้อวย่างเพียงพอ ไม่จำเป็นต้องตรากฎหมายออกมานิรูปพระราชกำหนด และการตราพระราชกำหนดดังกล่าวยังขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ ที่รัฐบาลได้ทำสัญญา (การให้ความรับรองนิติหรือประกาศภายใต้ความนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ) กับองค์การระหว่างประเทศ ที่มีผลผูกพันต้องนำมาออกเป็นกฎหมายให้บังคับภายในประเทศไทยโดยจะต้องเสนอกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติเท่านั้น ไม่ใช่เป็นพระราชกำหนดเช่นที่รัฐบาลได้กระทำไปแล้ว

พิเคราะห์แล้วประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก่ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก่ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ บัญญัติว่า “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะกรรมการตีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะกรรมการตีเสนอกฎหมายกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้าคณะกรรมการต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสมัยวิสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็วถ้าสภาพัฒนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาพัฒนราษฎรอนุมัติต่ำตุณสภาพัฒนราษฎรไม่อนุมัติและสภาพัฒนราษฎรยืนยันการอนุมัติตัวคดีแบบเดียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาพัฒนราษฎรให้ทั้งพระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชนัดดาตามวาระหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ และพระราชนัดดาต้องตกไปตามวาระสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชนัดดาแล้วมีผล

ถ้าสภាដูญแพนรายภูรและดูฒิสภาก่อนนุมติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าดูฒิสภามี่อนนุมติและสภាដูญแพนรายภูรยืนยันการอนุมติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภាដูญแพนรายภูร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณี ไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียืนยันการอนุมัติ พระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้นๆ”

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นมีว่า

๑) อำนาจในการตราพระราชกำหนดของรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหารนั้น จะต้องดีความรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง โดยเคร่งครัดหรือไม่ กล่าวคือ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง บัญญัติว่า “การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรับด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้” การตราพระราชกำหนดตามความจำเป็นในวรรคหนึ่งนั้น ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินเท่านั้น หรือถ้าคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรับด่วนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่ความเป็นจริงแล้วไม่ใช่กรณีฉุกเฉิน หรือเป็นกรณีที่อาจหลีกเลี่ยงได้ไม่จำต้องออกเป็นพระราชกำหนด กรณีเช่นนี้จะต้องดีความมาตรา ๒๑๙ อย่างไร

ตามหลักการแบ่งแยกอำนาจในระบบการปกครองประชาธิปไตยนั้น กระบวนการตราชฎหมายขึ้นใช้บังคับนั้น เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติโดยแท้ ซึ่งรัฐธรรมนูญของไทยฉบับปัจจุบัน ก็ได้ยอมรับหลักการดังกล่าว โดยได้นำหลักการดังกล่าวมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๒ ประกอบมาตรา ๕๓ ว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไชยและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ จึงถือว่า องค์กรที่ใช้อำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติคือรัฐสภาแต่อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดของการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติในการพิจารณา ร่างกฎหมายแต่ละขั้นตอน และแต่ละกระบวนการต้องใช้ระยะเวลา (โดยเฉลี่ยประมาณ ๖ เดือน) ทำให้อาจไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองในบางเรื่อง ดังนั้นรัฐธรรมนูญจึงยอมให้ฝ่ายบริหาร มีอำนาจในการตราชฎหมายขึ้นได้ที่เรียกว่า พระราชกำหนด แต่มิเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นกรณีฉุกเฉิน ที่มีความจำเป็นรับด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และเมื่อใช้แล้วจะต้องนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา โดยไม่ชักช้า (ในคราวประชุมต่อไป) เพื่อพิจารณาอนุมัติใช้บังคับเป็นกฎหมาย หากไม่อนุมัติ พระราชกำหนดนั้นเป็นอันตกไป ซึ่งย่อมหมายความว่า การให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจนิติบัญญัติได้นั้น ก็มีลักษณะเป็นไปด้วยข้อจำกัดทั้งเนื้อหาและรูปแบบ คือ จะต้องมีลักษณะตามมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง และต้องมีขั้นตอนตามวรรคสาม จึงใช้บังคับเป็นกฎหมายได้ควรดังเช่นพระราชบัญญัติ

จากลักษณะพิเศษดังกล่าว จึงเห็นว่า การตีความว่า ฝ่ายบริหารสามารถใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติในการตราพระราชกำหนดได้นั้น จะต้องเป็นการตีความอย่างแคน เพื่อจำกัดมิให้มีการใช้อำนาจในลักษณะ จำกัด อย่างเดียว จึงต้องตีความโดยจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารให้อยู่ในวงแคน อาจเป็นการละเมิดหลักการปกครองโดยกฎหมาย เพื่อรักษาความเป็นดุลยภาพขององค์กรที่ใช้อำนาจ อธิปไตยนั้นแล้ว จึงต้องตีความโดยจำกัดการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารให้อยู่ในวงแคน

นอกจากนี้ หลักการในการตรากฎหมายใดอันเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในร่างกฎหมาย จะต้องผ่านการพิจารณาของรัฐสภาตามกระบวนการตราพระราชบัญญัติเพื่อให้เกิดความรอบคอบในการพิจารณา และถือว่าได้ผ่านการพิจารณาอนุมัติจากผู้แทนปวงชนแล้ว

(๒) การตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับมีลักษณะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษา ความปลอดภัยของประเทศไทย ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือ ป้องปดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้” แม้ว่าศาลรัฐธรรมนูญจะแนวความเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัย มาตรา ๒๑๙ เพียง วรรคหนึ่งเท่านั้น แต่ในการพิจารณาว่า เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศไทย ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือป้องปดภัยพิบัติสาธารณะ ตามวรรคหนึ่งนั้น คงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องนำวรรคสองมาประกอบในการพิจารณาด้วย เพราะเหตุว่า

แม้รัฐสภาจะเป็นผู้พิจารณาว่ารัฐบาลตราพระราชกำหนดตามมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง คือ เป็นกรณีฉุกเฉินมีความจำเป็นรึบด่วนไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริง กรณีที่รัฐบาล มีเสียงข้างมากในรัฐสภา การตรวจสอบว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๒๑๙ หรือไม่กระทำได้ยาก เพราะเมื่อ ลงมติฝ่ายรัฐบาลย่อมชนะเสมอเท่ากับว่าหลักการของการคัดคุณจึงไม่เกิดขึ้น ดังนั้นเหตุตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยนั้น นับได้ว่ากฎหมายเกือนทุกฉบับเป็นเรื่องของประโยชน์สาธารณะ ด้านความปลอดภัยและความมั่นคงในทางเศรษฐกิจทั้งนั้น หากให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา มาตรา ๒๑๙ เนพาะวรรคหนึ่งอย่างเดียวจะทำให้การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถูกจำกัดกรอบความคิด ให้แคบลง และหากพิจารณาเฉพาะหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า เข้าข่ายตามมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่งทั้งสิ้น ดังนั้นการอ้างเหตุป้องกันภัยเพื่อตราพระราชกำหนด ย่อมตราพระราชกำหนดได้ทุกฉบับ เพราะเข้าข่ายมาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง อยู่แล้ว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องนำรัฐบาลเข้ามาประกอบการพิจารณาด้วยว่ามีความจำเป็นรึด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในขณะตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับนั้น สอดคล้องกับมาตรการ ๒๑๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า รัฐบาลได้มีการยกร่างและมีมติเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายทั้งสองฉบับ เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ แต่ไม่สามารถนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรได้ทันในปี ๒๕๕๙ จนกระทั่งประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดประชุม APEC ประกอบกับสถานการณ์การก่อการร้ายมีแนวโน้มรุนแรงและแพร่ขยายไปยังประเทศต่างๆ มากขึ้น จึงเร่งรัดให้มีการพิจารณาร่วมกันระหว่างผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป อีกประการหนึ่งคณะกรรมการธิการต่อต้านการก่อการร้าย ซึ่งจัดตั้งโดยคณะกรรมการตีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ติดตามการดำเนินการความก้าวหน้าในการตรวจสอบในเรื่องดังกล่าวจากประเทศไทย คณะกรรมการตีความจึงมีมติเห็นชอบให้แก้ไขร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับปรับปรุงเป็นพระราชกำหนด แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเองเห็นด้วยกับหลักการแก้ไขกฎหมายจะต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ จึงได้มีการเตรียมการตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ แต่ด้วยเหตุปัจจัยภายนอกจึงพลิกแนวคิดใช้วิธีการออกเป็นพระราชกำหนด ซึ่งขัดกับหลักการของกรณีฉุกเฉินจำเป็นรับด่วนที่ต้องเกิดจากการที่ไม่สามารถมีเวลาในการเตรียมการได้นานขนาดนี้

รัฐบาลให้เหตุผลในการตราพระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังนี้ วัตถุประสงค์ของพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาฯ เพื่อป้องกันภัยคุกคามการก่อการร้าย ส่วนของพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินว่าเพื่อตัดเงินช่วยเหลือการสนับสนุนทางการเงินที่จะนำไปใช้ดำเนินการก่อการร้าย

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดทั้งสองฉบับแล้ว เรื่องความจำเป็นในการที่จะต้องมีกฎหมายทั้งสองฉบับนั้น เป็นที่ยอมรับว่ามีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายทั้งสองฉบับ ปัญหามีเพียงว่าควรจะตราขึ้นเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนดเท่านั้น คือต้องพิจารณาว่ามีความจำเป็นรับด่วนถึงขนาดที่จะต้องตราเป็นพระราชกำหนดหรือไม่ เพราะกฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีผลกระทบในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งจากข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ตั้งแต่วันที่ประกาศใช้พระราชกำหนดจนถึงวันที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาขั้นนี้ ยังไม่พบว่ามีการบังคับใช้กฎหมายทั้งสองฉบับแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าไม่มีเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นรับด่วนถึงขนาดต้องตราเป็นพระราชกำหนด เพราะตราเป็นพระราชบัญญัติก็ยังทันต่อเหตุการณ์

การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาอันเป็นการกระทำสิทธิและเสรีภาพต่อชีวิต ร่างกายของบุคคลนั้น หลักسا哥ลถือว่าต้องให้ผ่านกระบวนการนิติบัญญัติโดยรัฐสภา เว้นแต่มิได้ปกรองโดยระบบประชาธิปไตย และการที่ใช้วิธีการตราเป็นพระราชกำหนดนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ให้รัฐสามารถมีอำนาจพิจารณาเพียงจะอนุมัติหรือไม่เท่านั้น ไม่สามารถแก้ไขอะไรได้ ทำให้เกิดปัญหาความรอบคอบของการพิจารณา

การที่ฝ่ายรัฐบาลนำสถานการณ์ในต่างประเทศขึ้นมาอ้างว่าเป็นเหตุจำเป็นในการตราพระราชกำหนดนั้น เนื่องจากทุกฝ่ายต่างยอมรับว่ามีความจำเป็นในการจะต้องตรากฎหมายทั้งสองฉบับขึ้น แต่น่าจะกระทำโดยวิธีการอันเป็นที่ยอมรับตามหลักسا哥ล คือ ให้ฝ่ายนิติบัญญัติทำหน้าที่ออกกฎหมายดังกล่าว แม้ว่าจะใช้เวลานาน ก็ไม่น่าจะทำให้ฝ่ายรัฐบาลลำบากเพราะในข้อเท็จจริงรัฐบาลมีปัจจัยสนับสนุนคือ มีเสียงข้างมากในรัฐสภา สามารถดำเนินการได้ การใช้กระบวนการการตราโดยรัฐสภาของชาวนอกจากได้รับความชอบธรรมจากผู้แทนของประชาชนที่จะยินยอมให้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแล้ว ยังทำให้กฎหมายมีความรอบคอบมากขึ้นโดยผ่านการกลั่นกรองของรัฐสภา การที่รัฐบาลยกเหตุระยะเวลาที่ต้องใช้ในรัฐสภาขึ้นอ้างเพื่อเป็นเหตุในการตราพระราชกำหนดนั้น เมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงแล้วพบว่า เรื่องนี้มีการเตรียมการอย่างเป็นพระราชบัญญัติตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ แต่เป็นความล่าช้าของฝ่ายรัฐบาลเอง จนถึงเวลาใกล้จะปิดสมัยประชุมสามัญนิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๔๖ (เดือนพฤษจิกายน) ก็ยังอ้างเหตุจำเป็น และรีบด่วนเพื่อคุ้มครองและสร้างหลักประกันความมั่นใจให้นานาชาติที่เข้ามาร่วมประชุม APEC ซึ่งถือว่า เป็นเรื่องความบกพร่องในการเตรียมการของฝ่ายรัฐบาลมากกว่า จึงไม่ใช่เหตุที่จะยกขึ้นอ้างเพื่อตราเป็นพระราชกำหนด

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๔๖ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ